

Competentieregelgeving

Het was 2001, ik was nog jong en vond nieuwe ervaringen spannend. Naast mij de advocaat. Welbespraakt, strak-in-het-pak, Zuidas. Hij neemt het woord: 'Geachte Rechtbank, graag laat ik de heer Bouwknegt getuigen als deskundige over de actuariële achtergrond van de berekeningen'. Met bonkend hart ga ik staan en neem het woord. Het gaat om subtiële berekeningen. Mijn betoog lijkt niet direct opgenomen te worden door de driekoppige rechtbank. De jonge griffier lijkt in de lach te schieten: zij moet dit goed vastleggen, maar of ze hiervoor rechten is gaan studeren... ik vraag het me af.

Het was een van mijn eerste keren dat ik als actuaris betrokken raakte bij het snijvlak van regelgeving en actuariaat. Hoe moeizaam mijn optreden ook was, sindsdien heb ik er vaker mee te maken gehad. Ik volgde de opleiding Financieel Recht en heb namens mijn werkgever of de verzekeringssector meegeschreven aan consultatiereacties op wetsvoorstellen op nationaal en Europees niveau.

De actuaris krijgt meer te maken met wet- en regelgeving. Denk aan de nieuwe Pensioenwet of Solvency II. Om die berekeningen hangt een web van voorschriften waaraan de actuaris moet voldoen. Vaak zijn die regels algemeen gesteld en is interpretatie nodig. Juristen verwijzen dan naar actuarissen, en actuarissen verwijzen naar juristen.

JURISTEN VERWIJZEN DAN NAAR ACTUARISSEN, EN ACTUARISSEN VERWIJZEN NAAR JURISTEN

Om als actuaris actief te zijn met wet- en regelgeving moet je je competenties uitbreiden, en moet de actuaris:

- ...over de regelgeving kunnen **communiceren** met juristen, fiscalisten en andere specialisten. Hoe vertalen we onze actuariële berekeningen naar begrijpelijke woorden? Wat bedoelen de juristen of fiscalisten precies met hun termen? Welke impliciete aannames maken zij en welke maken wij? Wederzijds doorvragen is een vereiste.

- ...de regelgeving **kennen**. Welke bepalingen gelden er? Komen er overgangsmaatregelen, wie houdt toezicht met welke bevoegdheden?
- ...de regelgeving **begrijpen**. Door wie en met welk doel is het geschreven? In welke context vindt het plaats?
- ...de regelgeving **vertalen** naar concrete rekenregels. Je hebt specifieke rekenregels nodig om tot getalsmatige uitkomsten te komen. Waarom passen jouw berekeningen binnen de regelgeving? Hoe kom je van woorden naar formules?
- ...het regelgevings**proces** kennen. Wie houdt de pen vast? Welke consultaties worden gehouden? Wie beslist? Wanneer ben je te laat met input?

Het Beroepsprofiel 2022 noemt kennis van wet- en regelgeving. Als actuaris kunnen we als kennispartner optreden door de brug te slaan tussen regels en de berekeningen en daarover te communiceren op de manier die bij juristen hoort: met verwijzingen naar bronteksten en zo min mogelijk formules.

VEEL ACTUARISSEN HEBBEN EEN ALLERGIE VOOR TEKSTEN

Veel actuarissen hebben een allergie voor teksten en willen duidelijke rekenregels, zij kunnen hun actuariële competenties beter op een andere manier gebruiken. De ambitie hoeft niet voor iedereen even hoog te zijn, in de opleiding kun je dat faciliteren door alle onderdelen van deze competentie aan bod te laten komen, maar niet te verwachten dat iedereen ze volledig zal beheersen. Als je als actuaris plezier en handigheid hebt in de vertaling van formules naar teksten en andersom dan is dit een interessant gebied. Door de toenemende regeldruk en de grote financiële belangen, weet je dat je werk impact heeft.

Voor mijn loopbaan is het een prachtige uitbreiding gebleken. Hoe mooi is het als je in wetgeving je input terugziet? Het ligt misschien langer vast dan je nog leeft.

Na de zitting gingen we wat drinken. De stemming was goed, de advocaat betaalde het rondje. Niemand had het over mijn actuariële betoog. Uiteindelijk is de uitspraak op procedurele gronden gedaan, mijn actuariële analyse speelde geen rol. Ik ben niet te weten gekomen hoe de griffier mijn betoog heeft weergegeven. Voor mij was de zitting aanleiding om mijn competenties naar de juridische kant uit te breiden, maar ik vermoed dat de griffier haar juridische kwaliteiten niet heeft verrijkt met actuariële kennis. ■

Dr. P.M. Bouwknegt AAG werkt bij de afdeling Balansmanagement van Nationale – Nederlanden Leven.

